

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№ 0101-118
12-08 2018 г.

ДО

Г-ЖА МИЛЕНА ДАМЯНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ОБРАЗОВАНИЕТО
В 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш № КН – 853-09-10/22.06.2018 г.

ДО

Г-Н ИСКРЕН ВЕСЕЛИНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО РЕГИОНАЛНА ПОЛИТИКА,
БЛАГОУСТРОЙСТВО И МЕСТНО САМОУПРАВЛЕНИЕ
В 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш № КРП – 853-04-17/15.06.2018 г.

ДО

Г-Н КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА И ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

На Ваш № КВПЧ – 853-14-35/25.06.2018 г.

СТ А Н О В И Щ Е

Относно: *Проект на Закон за българския език с вх. № 854-01-54 от 14.06.2018 г., внесен от н.п. Волен Сидеров и група народни представители*

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДАМЯНОВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ИСКРЕНОВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВЕЛЧЕВ,**

Във връзка с представения законопроект за българския език с вносител г-н Волен Сидеров и група народни представители изразяваме следното становище:

Подкрепяме намерението чрез Законопроекта да се осигурят условия за опазване и насърчаване на ползването на българския език като основа на българската идентичност, като в същото време виждаме в него подкрепа на усилията на Министерството на образованието и науката по посока на повишаване на грамотността и насърчаване на четенето.

Предвид разпоредбата на чл. 10 от Закона за нормативните актове, според който обществени отношения от една и съща област се уреждат с един, а не с няколко нормативни акта от същата степен, смятаме обаче, че от приложното поле на проекта на Закон за българския език трябва да се извадят всички текстове, свързани с ред и условия за изучаването на българския език – да отпадне думата „изучаване“ от чл. 1, ал. 1, от чл. 4 и от чл. 34 и думата „учебници“ от чл. 14, както и да отпадне цялата Глава Втора „Изучаване на българския език“, тъй като тази материя е вече уредена, при това по-прецизно и изчерпателно със Закона за предучилищното и училищното образование и свързаните с него подзаконови нормативни актове.

Според нас чл. 8 от Глава Втора следва да намери място в Глава Четвърта, посветена на опазване и насърчаване на ползването на българския език. В същото време обръщаме внимание, че посоченото в чл. 8, ал. 4, т. 2 сертифициране на нивото на владене на българския език като чужд може да се осъществява само чрез тест, одитиран от европейска езикова организация, партньор на Съвета на Европа.

Предлагаме от заглавието на Глава Трета да отпадне думата „задължително“, доколкото българският език по Конституция е официалният език в страната ни и използването на територията на България е задължително.

Със Законопроекта се предлага и регулация на въпросите, свързани с развитието на българския език, което е необосновано и немотивирано. Както е известно от науките за езика, езикът се развива по свои естествени закони. Ограничаването на това развитие с нормативни забрани и правни норми е неаргументирано и неестествено за самия език и в тази връзка некоректно звучат чл. 15 и чл. 16. Предлагаме от приложното поле на Закона да отпадне и обогатяването на съвременния български език, като това се проведе последователно и в чл. 18. В допълнение следва да отпадне и т. 3 от чл. 34, ал. 1 като необосновано искането за издаване на правила за ползване на книжовния български език, тъй като книжовноезиковите норми следва да се прилагат от всички и не са необходими правила, уреждащи начина на прилагането им.

Статутът на предвидените в законопроекта органи - „Български културен институт „Св. св. Кирил и Методий“ и „Съвет за българския език“, не е достатъчно ясен и няма уредба относно правоотношенията на членовете на Института и съответно на Съвета. Неясни са и

правомоцията на Съвета. Също така е неясно какво въздействие ще оказват становищата на Съвета върху учебните планове, доколкото учебният план определя броя на часовете по отделните учебни предмети. От друга страна, предвиденото участие на Съвета в „изготвянето, изменението и допълнението“ на държавния образователен стандарт по чл. 22, ал. 2, т. 2 от ЗПУО, ще доведе до двусмислено тълкуване и смесване на компетентности и отговорности.

На следващо място е предвидено, че председателят на Съвета ще може да издава наказателни постановления, без да са описани нарушенията, за които ще се налагат административни наказания. Не е спазен принципът на законоустановеност на административните нарушения и административните наказания, което води до неприложимост на въпросните норми.

Предвидено е правомощие за Съвета да утвърждава и изпраща за обнародване в „Държавен вестник“ на „правила за ползване на книжовния български език и промените в тях, съдържащи правопис, граматика, замяна на изрази и думи от друг език с равностойни на българския език, както и нови думи“. Тези предложения не предполагат логическа последователност, а оттам и практически смисъл, доколкото обогатяването и изследването на българския език не могат да бъдат ограничени от препоръчителни или задължителни правила, утвърдени от Съвет, а са обект на изследване от специалисти, които отразяват динамиката в развитие на езика и кодифицират норми. Предлагаме да отпадне т. 6 от чл. 34, доколкото учебните планове, изготвени по реда на ЗПУО, представляват таблица, в която са посочени брой часове по отделните учебни предмети и нямат пряко отношение към българския книжовен език. От друга страна, не се налага изрична разпоредба за предоставяне на становище от страна на Съвета по проектите на учебни програми по български език и литература, в частта им български език, доколкото това е право на всеки гражданин.

Министърът на образованието и науката не може да има отношение към издаване на наредба за предлагания държавен стандарт за „българската форма на кирилицата“. Това е от компетентността на министъра на културата и препоръчваме да се потърси мнението и съдействието на Съюза на българските художници.

В Законопроекта са допуснати случаи на непоследователно използване на едни и същи понятия (напр. български език, съвременен български език и български книжовен език, ползване и използване); на неизчерпателно посочване (напр. устни и писмени съобщения и обозначения в ал. 3 на чл. 10, субектите в ал. 4 на чл. 10 и др.); на смесване на термини (напр. учебни планове и учебни програми).

Необходими са редакции при отделни думи и словосъчетания – напр. „българския книжовен език и писменост“, „науката за българския език“, „българистични теоретични и практически изследвания“, „официални международни отношения“.

В допълнение предлагаме да се редактира и чл. 3, като се преосмисли доколко е целесъобразно в закон да се дефинира целта му.

Накрая, но не по важност, предложеният Законопроект не изпълнява в цялост чл. 3, ал. 1 от Закона за нормативните актове, според който в материята, до която се отнася, законът трябва да уреди пълно всички основни обществени отношения, които се поддават на трайна уредба, тъй като прави множество препратки за уреждане на такива отношения в други закони и подзаконови актове. При опит за изрично и изчерпателно уреждане в един закон на случаите, за които е задължителен българския език, и с оглед необятните му сфери на приложение съществува опасност определени обществени отношения да останат извън обхвата му. Това би създавало противоречие със специалните закони, които са уредили изрично и в пълнота задължителното приложение на българския език.

12.7.2018 г.

X

Красимир Вълчев
министър
Signed by: Ivan Tomov Dimov

**ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ДОКУМЕНТ**